

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Den ypperligste vey

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Den ypperligste vey", i Brorson, Hans Adolph: *Troens rare Klenodie, 3.-7. del, samt 2 tillæg.* - 1953, 1951-56, s. 144. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson02val-shoot-workid88202/facsimile.pdf> (tilgået 12. juni 2021)

Anvendt udgave: *Troens rare Klenodie, 3.-7. del, samt 2 tillæg.* - 1953

13. Om den almindelige og broderlige kierlighed.

Nr. 185.

Mel. Fryd dig du Christi brud.

Den ypperligste vey
For bruden, som vil ey
I verden gaae i blinde,
Men JEsu fodspor finde,
Er stjerne-lys at prange
I kierlighedens gange.

2. Thi om du kunde end
Som høje oplyste mænd,
Ja som en engel tale,
Er kierlighed i dvale,

Overskrift: og mangler i FJL.

Nr. 185, FJL-7.

Overskrift: *almindelige* om kærlighed til alle; *broderlige* om kærlighed til kristne brødre.

Nr. 185. Original. Salmen er en gendigtning af »Kærlighedens højsang« i det 13. kapitel af første Korinthierbrev. V. 1 er en indledning, som bygger på tanken i 1. Kor. 12, 31, der også hos Paulus danner indgangen, og i v. 12 er der som afslutning tilføjet en bøn, som Brorson har taget ud af sit eget hjerte. Salmens hovedstykke, v. 2-11, falder i 3 afsnit: 1) v. 2-6, der skildrer kærligheden som det uundværlige, uden hvilket alt andet er værdiløst, 2) v. 7-10, der beskriver selve kærlighedens væsen, 3) v. 11, der forgynder, at kærligheden varer evigt. I dette følger digteren Paulus fremsættelse. Kun ser han bort fra det henblik til de særlige nådegaver (tungstale, profeti o. s. v.), som gør sig gældende hos apostolen, og holder sig derfor i det 3. afsnit til hovedtanken med forbigående af sidetankerne i 1. Kor. 13, 3b-12. Hist og her går bøn ud over det bibelske grundlag. Det gælder 7, 4-6, hvor han indfører tanken om kærlighedens vældige styrke, samt 8, 6 om, at kærligheden jager efter fred. Og så giver han — ganske som vi kender det fra hans oversættelser — en berigtelse af billedsproget i v. 1 ved sit yndlingsbillede af kristensjælen som bruden, der strålende udfornet, i v. 2 ved ordene om den kærlighedsløse tro som *en andet end boblerne på vandet*, i v. 3 ved en åndfuld uddybelse af Paulus' billedtale om *et lydende malm eller en klingende bjælde*; også i 4, 2; 5, 1-2; 6, 6; 10, 4; 11, 5-6 bringer han sine egne billeder. I 6, 2-3 udvider han skildringen af martyrdøden. Endelig har han på egen hånd skabt salmens poetiske højdepunkt i 10, 5-6; det *han* om kærligheden, som fra v. 8 blot har været udslag af en sprogtag, vi så il' møder hos bøn, får her på een gang realitetsbetonning, idet han lader os se kærligheden som en dronning med yndighedsens majestæt: *Hun hånd til accepter børs. Dog hvor manns skovisk nærs.* — 1, 1: *den ypperligste vey* gengives af et noget omstridt udtryk i den græske grundtekst til 1. Kor. 12, 31, indført i dansk bibel ved oversættelsen af 1732; *vay* om livsførelsen. — 1, 4: 1. Pet. 2, 21. — 1, 5: prange] stråle. — 1, 6: *gange*] jfr. nr. 165, 10. — V. 2-3: 1. Kor. 13, 1.

Da er din troe ey andet,
End boblerne paa vandet.

3. Som hiældens stærke klang
Og liflig klokke-sang
Bevæger dem, som høre,
Har selv dog ingen øre,
Saa lidt din tale gavner,
Som kierligheden sayner.

4. Og havde du forstand
Saa dyb, som havets vand,
Ja troe, at kunde fælde
De allerstørste fiende,
Det dog for intel skalles,
Hvor kierligheden fattes.

5. Ja var den deel du har,
Som verdens sand, saa svar,
Og du det give vilde
Til dem, som lide ilde,
367 Det ingen gavn dig giorte,
Naar kierlighed var borte.

6. Om nogen skjønt frembød
Sig til en blodig død,
Til øxc, baal og strikke,
Var kierlighed der ikke,
Hans pine var tilhaabe
Ey værd en regne-draabe.

3, 2: liflig] liflig *P21-2*. 3, 5: giorte] giorte *14-7*. 6, 5: tilhaabe] tilhaabe *14-7*.

V. 4: 1. Kor. 13, 2. — 4, 3: fælde] bringe til at falde. — V. 5: 1. Kor. 13, 3 a. — 5, 1-2: Var det, du ejer (*den deel du har*), så meget, at det i vægt svarer til al verdens sand; svar] tung; udtrykket verdens sand har måske blikning af den tanke, at denne verdens gods i sig selv er noget ringe. — V. 6: 1. Kor. 13, 3 b. — 6, 1: skønt] end. — 6, 3: Kun baal svarer til Paulus' ord (»deresom jeg girer mit legeme hen, at det skulle brændes«).

7. Den sande kiærlighed
Af ingen vrede veed,
Vil gjerne ringe være,
Kand dog de svage bære,
Er nidkier, sterk og vældig,
Dog taalig og ienføidig.

8. Uskikkeligheds stie
Gaer kiærlighed forbi,
Hun søger ey sit eget,
Forbiltres ey, hvor meget
Man hende slaaer og plager,
Hun efter fred kun jager.

9. Hun glædes ikke, naar
Hun seer det ilde gaer,
Men merker hun, hvorledes
GUds rige vidt udbredes,
At mange blive gode,
Da er hun vel til mode.

10. Hun haaber alle ting,
Hun taaler alle sting,
Hun troer, naar alle truer,
Hun slykker alle luer,
Hun kand sit scepter bære,
Dog hver mands skovisk være.

7, 6: taalig] taalig F. 10, 4: stikker] stukker J². 10, 6: dog, og J²: hver mands] hvermands F11.

V. 7: 1. Kor. 13, 4; ingen vrede svarer til slangmodigt, vil gjerne ringe omre til opblæses ikke. — 7, 8: taalig] ialmødig. — V. 8: 1. Kor. 13, 5; uskikkelighed svarer til den haer sig ikke uskikkelig. I de ældre oversættelser (nu spur intet usemmeligt); i dem findes også forbiltres ikke (nu slaaer sig ikke ophidse). — V. 9: 1. Kor. 13, 6; glæden over sandheden må være forstøet om glæde ved sandhedens sejr, idet Guds rige udbredes. — V. 10: 1. Kor. 13, 7. — 10, 1: haaber alle ting] op-giver aldrig håbet om et menneske. — 10, 2: sting] stik. — 10, 3: troer, naar alle truer] Da der er tale om kærlighed til mennesker, kan troer næppe betyde tro til Gud; meningen må vel være, at selv når mennesker truer, har kærligheden tiltro til, at der hoc noget bedre i dem. — 10, 4: slykker alle luer] vel ved at stifte fred og slukke hadets iver. — 10, 6: skovisk] jir. 1. Kor. 4, 13: vi ere bleve ... alles skoviske (ældre oversættelse).

11. Den sande kierlighed
 Af ingen ende veed,
 Naar troe og haab er omme,
 At vi til himlen komme,
 Skal kierligheden brænde
 Først rel og uden ende.

368

12. O JESU! lad mig saa
 Din kierlighed forstaae,
 At hvad jeg foretager,
 Af kierligheden smagcr,
 At alt mit liv maa være
 Din kierlighed til ære.

Nr. 186.

Mel. Jesu søde Hukommelse.

Skal kierlighed sin prøve staae,
 Da maa hun til din fiende naae,
 At du est mild naar hand er vreed,
 Det er en christen kierlighed.

Nr. 186. *KJ17*, 1, 3: est] er *J67*.

V. 11: 1. Kor. 13, 8 a. 13. — 11, 3: *naar troe og haab er omme* Disse ord kan se mærkelige ud, når der i 1. Kor. 13, 13 netop står, at tro og håb lige så vel som kærligheden obliver. Det er sandsynligvis også Paulus' mening, at de bliver i evigheden, troen som hjertets tillid til Gud, håbet som forventning om nye herligheder. Men mange fortolkere har haft en anden forståelse. De har henvist til, at Paulus på andre steder taler, som om troen og håbet kun hører hjemme i livet på jorden (2. Kor. 5, 7; Rom. 8, 24). Når han så her siger, at de obliver, skal det betyde, at de her i livet har blivende værd og ikke blot forbigående betydning. Denne opfattelse møder man f. eks. hos Brorsons samtidige, den berømte exeget J. A. Bengel, og det er åbenbart noget af samme art, som ligger bag ved digterens ord her. — 11, 4: af, så at. — V. 12: Slutningsbeholdt bæres af den tanke, at det er Jesu kærlighed, som affader kærligheden hos den kristne, en tanke, som finder en rig udfoldelse i den følgende salme.

Nr. 186. Original. En salme om kærlighed til fjender, bygget på Mt. 5, 43-47. Opbygningen er følgende: 1) V. 1-7. Problemet overvejes: Jesu krav om kærlighed til fjender synes over evne for mennesket (v. 1-2); dog er afslag på kravet udelukket (v. 3-5); men dets gennemførelse står som en ren umulighed (v. 6-7). 2) V. 8-13. Vejer frem: Bod og tro vil mildne stedet (v. 8); betragtning af Jesu kærlighed til fjender, af hans krydskrøst mod os, af Guds syndsforladelse vil ved Andens magt bende kærligheden i os (v. 9-12), så sjælen berøres med Gud og frigøres for hadet (v. 13). 3) V. 14-15. Resultat: en afgørelse mellem to muligheder. 4) V. 16. Et suk over verdens blødhed og kærlighedsløsheden som dens følge. 5) V. 17. Bøn om kærlighed til Jesus og derigennem til fjender.